

SKÚŠOBNÝ PORIADOK SKO PRE ÚČASŤ NA SÚŤAŽIACH OBEDIENCE

OB ZAČIATOČNÍCI (OBZ)

Účinnosť od 1. 1. 2025

(nahrádza predchádzajúcu verziu účinnú od 1. 9. 2022)

OBSAH

Všeobecná časť	3
I. Pravidlá prípravy, účasti, organizácie a hodnotenia na skúškach a pretekoch obediencie	3
II. Praktické prípravy a pomôcky	6
III. Bodové hodnotenie a prestupy medzi triedami	8
IV. Cviky a koeficienty	8
V. Všeobecné pravidlá pre vykonanie a hodnotenie cvikov	9
Pravidlá pre vykonanie a hodnotenie individuálnych cvikov – trieda začiatočníci (OBZ)	16
VI. Príloha 1.1 – otvorená prekážka	24
VI. Príloha 1.2 – príklady vhodných číniel	24
VI. Príloha 2.1 – možnosti umiestnenia kužeľov	25
VI. Príloha 2.2 – trasy správneho obehnutia psa okolo kužeľov/suda	26
VI. Príloha 3 – štvorec	27

VŠEOBECNÁ ČASŤ

Skúšobný poriadok Slovenského Klubu Obedience (ďalej len „SKO“) pre Slovenskú republiku OB Začiatočníci (OBZ) pre účasť na súťažiach obedience bol schválený Výcvikovou komisiou SKO 14. 11. 2021, s účinnosťou od 1. 1. 2022. Ďalšie zmeny a doplnenia boli zapracované a schválené 22. 8. 2022, s účinnosťou od 1. 9. 2022. Ďalšie zmeny a doplnenia boli zapracované a schválené 31.12.2024, s účinnosťou od 1. 1. 2025. Táto revidovaná verzia účinná od 1. 1. 2025 nahrádza predchádzajúcu verziu (účinnú od 1. 9. 2022) v plnom rozsahu.

Skúšobný poriadok SKO nie je uznaný FCI, avšak bol napísaný v súlade a nadväznosti na medzinárodný skúšobný poriadok FCI. Rovnako sa skúšobný poriadok SKO líši od skúšobného poriadku obedience pre Slovenskú republiku, ktorý bol schválený Zväzom športovej kynológie Slovenskej republiky (ďalej len „ZŠK SR“).

Trieda OBZ nie je povinná a každá krajina si náplň tejto triedy stanovuje sama. Odporúča sa, aby psy, ktoré začínajú s obedience, absolvovali najskôr OBZ predtým, než nastúpia do triedy OB1.

I. PRAVIDLÁ PRÍPRAVY, ÚČASTI, ORGANIZÁCIE A HODNOTENIA NA SKÚŠKACH A PRETEKoch OBEDIENCE

1. Usporiadanie oficiálnych pretekov a skúšok obedience SKO v SR

Organizátorom súťaže môže byť SKO alebo člen SKO, ktorý v zmysle platných pravidiel vopred oficiálne požiadal SKO o usporiadanie súťaže. Každá oficiálna súťaž obedience organizovaná SKO alebo pod jeho záštitou (ďalej len „súťaž SKO“) musí byť vopred odsúhlasená SKO.

2. Pravidlá a postupy súvisiace so súťažami obedience SKO v SR

Všetky oficiálne súťaže obedience SKO sú priebežne zverejňované na internetovej stránke SKO, rovnako ako aj organizačné pokyny, propozície a ostatné informácie (www.slovenskyklubobedience.sk).

3. Účasť na súťažiach obedience SKO v SR

Súťaže SKO sú organizované ako preteky so zápisom skúšky do výkonnostnej knižky SKO. Tieto súťaže nespádajú pod organizáciu FCI, nie sú teda uznávané za hranicami Slovenskej republiky a nie sú uznávané ani organizáciami spadajúcimi pod SKJ (napr. ZŠK SR). Skúška zložená na súťaži SKO nesmie byť zapísaná do výkonnostnej knižky vydanéj ZŠK SR ani inou organizáciou spadajúcou pod SKJ či FCI.

Aby sa pes mohol zúčastniť súťaže SKO v triede OBZ (Začiatočníci – nepovinná), musí dosiahnuť minimálny vek 10 mesiacov. Pre účasť na pretekoch obedience organizovaných pod záštitou ZŠK platia pravidlá ZŠK. Pre účasť na pretekoch obedience v ostatných krajinách platia podmienky usporiadajúcej krajiny a domovskej krajiny psa.

3.1 Zdravie súťažiacich psov a veterinárne podmienky

Účasť na súťažiach SKO je povolená psom s preukazom pôvodu aj bez neho, pokiaľ im to ich fyzický a zdravotný stav dovoľuje. Každý zúčastnený pes musí mať veterinárny preukaz s platným očkovaním proti besnote. Je na uvážení organizátora súťaže, či bude vyžadovať aj potvrdenie o očkovaní proti psinke, parvoviróze, hepatitíde a leptospiróze; túto požiadavku musí uviesť v propozíciách. Na súťažiacu dvojicu sa vzťahujú všetky platné antidopingové a veterinárne pravidlá.

Psy trpiace nákazlivými chorobami či napadnuté parazitmi sa na súťaže SKO nepripúšťajú. Ďalej sa súťaže SKO nemôžu zúčastniť psy slepé, či psy po úraze alebo chorobe, ktoré majú náplasť, obväzy, alebo majú stehy či nezahojenú jazvu po stehoch.

Kastrovaným a sterilizovaným jedincom je účasť na súťažiach SKO povolená.

3.2 Agresivita psov

Agresívne psy nemajú povolený vstup do cvičebného priestoru ani do jeho okolia. Rozhodca diskvalifikuje každého psa, ktorý napadne alebo sa pokúsi napadnúť ľudí alebo iné psy. Súťažiaci dvojica stratí všetky body dokonca aj vtedy, ak už výkon (cviky) ukončila. Ak sa jedná o viacdňové preteky, dvojica je vylúčená z ďalšej účasti aj nasledujúce dni. Napadnutie alebo iný incident musí byť zaznamenaný do výkonnostnej knižky psa. Taktiež musí byť zaznamenaný na osobitnom hlásení, ktoré je po súťaži potrebné poslať SKO spolu s výsledkami súťaže. Podrobnosti upravuje Súťažný poriadok SKO.

3.3 Háravé sučky, kotné sučky a sučky po pôrode

Háravé sučky sa môžu súťaže SKO zúčastniť, ak to usporiadateľ povoľuje, avšak pretekajú posledné v poradí. Počas súťaže sa nesmú pohybovať v priestoroch súťaže ani v blízkom okolí. Môžu sa zdržovať iba v priestoroch, ktoré určí organizátor súťaže, až kým ostatné psy neukončia cvičenie. Sučky, ktoré rodili pred menej ako 12 týždňami odo dňa súťaže, a sučky očakávajúce pôrod do 4 týždňov odo dňa súťaže sú z účasti vylúčené.

3.4 Účasť kupírovaných psov

Účasť psov s kupírovaným chvostom alebo kupírovanými ušami, alebo takých, na ktorých boli vykonané iné zmeny vo vzhľade vykonané z kozmetických dôvodov, sa riadi platnými predpismi v SR a domovskej krajiny psa.

3.5 Kontrola identity psov

Organizátor (alebo osoba ním poverená) je povinný kontrolovať čip/tetovanie každého psa štartujúceho na súťaži. Je na rozhodnutí organizátora, kedy túto kontrolu urobí, avšak nikdy ju nesmie uskutočniť bezprostredne pred výkonom súťažiackej dvojice. Psy, ktorých identita sa nedá jednoznačne preukázať, sa oficiálnych súťaží SKO nesmú zúčastniť. Psododi, ktorých psy majú aplikovaný čip zo zahraničia, sú povinní zabezpečiť, aby bolo k dispozícii vhodné čítacie zariadenie čipu.

4. Spôsobilosť posudzovať preteky obediencie SKO

Rozhodcovia musia byť dostatočne školení na to, aby boli spôsobilí posudzovať pretekárov na súťažiach obediencie SKO. Súťaž SKO môžu posudzovať rozhodcovia SKO, rovnako ako medzinárodní a národní rozhodcovia obediencie FCI. Delegovanie rozhodcu schvaľuje SKO.

Rozhodca obediencie SKO musí byť držiteľom platnej licencie, ktorú vydáva SKO. Každý rozhodca je povinný riadiť sa štatútom rozhodcu, resp. v prípade rozhodcov FCI zmluvou preberajúcou hlavné povinnosti rozhodcu.

5. Organizátor a steward

Organizátor koordinuje všetky potrebné prípravné práce a ručí za riadny priebeh súťaže SKO. Funkcia organizátora nevylučuje funkciu stewarda, resp. hlavného stewarda.

Na každej súťaži musí byť delegovaný steward, ktorý má zodpovedajúcu kvalifikáciu. Súťaž SKO môžu stewardovať stewardi SKO, rovnako ako stewardi obediencie FCI. Ak je na súťaži viac stewardov, musí byť menovaný hlavný steward. Každý steward je povinný riadiť sa štatútom stewarda, resp. v prípade stewardov FCI zmluvou preberajúcou hlavné povinnosti stewarda. Ak sa súťaže zúčastní pretekár zo zahraničia, odporúča sa, aby vzájomný jazyk pre riadenie cvikov bol vopred dohodnutý.

Ak je posudzovanie cvikov rozdelené medzi dvoch alebo viacerých rozhodcov, mal by byť na súťaži prítomný aj rovnaký počet stewardov tak, aby v každom cvičebnom priestore bol vždy aspoň jeden steward.

6. Organizácia pretekov

Súťaže SKO sú riadené rozhodcom, resp. hlavným rozhodcom určeným na ten deň. Ak je na súťaži viac ako

jeden rozhodca, jeden z nich je menovaný hlavným rozhodcom a ten aj predsedá tímu rozhodcov.

Ak sa vyskytne incident, ktorý nie je riešený týmito pravidlami, riešenie a ďalší postup určí rozhodca, resp. hlavný rozhodca, alebo tím rozhodcov pod vedením hlavného rozhodcu.

V prípade porušenia pravidiel tohto skúšobného poriadku, súťažného poriadku, či konania v rozpore s ochranou zvierat alebo dobrými mravmi môže rozhodca dvojicu diskvalifikovať. Incident sa musí zaznamenať do výkonnostnej knižky a všetky body získané na súťaži anulovať.

Ak je to potrebné, rozhodca alebo osoba poverená organizátorom môže skontrolovať psov aj psovodov ešte pred vstupom do cvičebného priestoru. Ak si to situácia vyžaduje, danej osobe je dovolené psa sa aj dotknúť.

Každý pes prihlásený na skúšku musí mať výkonnostnú knižku psa, ktorú vydáva SKO. Pre konkrétny tím (psod so psom) je vydaná jedna výkonnostná knižka. Knižka sa predkladá pri prezentácii a musí byť riadne vyplnená. Do výkonnostnej knižky psa sa zapisuje čip alebo tetovanie, ktoré identifikuje konkrétne zviera. Vytetované číslo, resp. čip musí byť identické s údajom uvedeným v preukaze pôvodu psa, resp. v Pet pase.

7. Povinnosti psovoda a výstroj psa

Účastník súťaže SKO je povinný dodržať termín uzávierky prihlášok. Podanie prihlášky zaväzuje psovoda uhradiť štartovný poplatok ešte pred konaním súťaže (do termínu uzávierky). Ak sa prihlásený psod z akéhokoľvek dôvodu nemôže dostaviť, musí túto skutočnosť neodkladne oznámiť usporiadateľovi. Štartovný poplatok sa po termíne uzávierky nevracia (pokiaľ usporiadateľ neurčí inak).

Psovodi musia nahlásiť svoju prítomnosť na pretekoch minimálne 30 minút pred začiatkom súťaže (resp. pred začiatkom svojej triedy). Povinnosti psovoda v pozícii súťažiaceho začínajú v momente, keď psod vstúpi do priestorov konania súťaže, a končia po odovzdaní cien a výkonnostných knižiek a odchodom súťažiacej dvojice z areálu, kde bola daná súťaž usporiadaná. Psovodi musia postupovať podľa skúšobného a súťažného poriadku a rešpektovať pokyny vydané organizátorom. Od psovodov sa očakáva športové správanie. Rozhodca môže tím z preteku diskvalifikovať v prípade, ak psod nepostupuje v zmysle pravidiel, alebo sa chová nevhodným spôsobom. Ak nie je stanovené inak, rozhodnutie rozhodcu je konečné a žiaden pretekár ho nemôže spochybniť.

Sú povolené iba jednoduché obojky (s prackou alebo preťahované cez hlavu, ktoré nesmú byť nastavené na sťahovanie). Ostatné alebo elektrické obojky a iné obmedzujúce prostriedky (napr. náhubky) sú zakázané. Obmedzenia platia od začiatku až do ukončenia súťaže. Obojok je pes povinný mať na sebe počas skupinového cviku aj počas individuálnych cvikov.

Prikryvky, plášte, peleríny, pršiplášte, topánky, ponožky, postroje, pásky, bandáže a pod. na psch sú počas predvádzania cvikov zakázané. Antiparazitný obojok pes počas predvádzania cvikov na sebe mať môže.

Počas cvikov musí mať psod psa po svojej ľavej strane (pozri bod V, Všeobecné usmernenia). Medzi cvikmi musí byť pes pod kontrolou a v blízkosti psovoda (po jeho ľavej alebo pravej strane). Ak je psod zdravotne postihnutý, môže mať psa počas cvikov na pravej strane, pretekár alebo vedúci tímu však musí tieto skutočnosti prediskutovať s hlavným rozhodcom ešte pred začiatkom súťaže. Všetci zainteresovaní rozhodcovia musia byť o týchto skutočnostiach informovaní, a ak posudzuje niekoľko rozhodcov, musí byť dohodnuté, aký vplyv budú mať tieto skutočnosti na hodnotenie výkonu. Všetky mimoriadne opatrenia by mali byť odôvodnené a nemali by rušiť iných psov a súťažiacich. Napr. ak psod je pripútaný na invalidnom vozíku, v skupinových cvikoch by mal byť umiestnený na konci radu, kde žiaden iný pes dvojicu nebude míňať.

8. Ostatné usmernenia

Keď sa cvičebný priestor začína stavať, alebo sa pripravuje, nie je dovolené, aby psod alebo pes alebo iné osoby do tohto priestoru vstupovali, až kým k tomu oprávnená osoba (organizátor, rozhodca alebo steward) nedá povolenie. Rovnako nie je povolené svojvoľne vstupovať do cvičebného priestoru v čase prestávok. Porušenie tohto usmernenia môže viesť k diskvalifikácii. Počas predvádzania cvikov sa v cvičebnom priestore môže nachádzať len súťažiaca dvojica, rozhodca/rozhodcovia, steward/stewardi, pomocník/pomocníci či

hospitant.

Pred pretekom je povolené (nie prikázané) každej súťažiacej dvojici poskytnúť čas na tréning v cvičebnom priestore v trvaní 2 – 4 minúty, podľa rozhodnutia organizátora. Čas tréningu je kontrolovaný osobou poverenou organizátorom, ktorá zároveň dohliada na nepoužívanie pamlskov v cvičebnom priestore.

Rovnako je pred pretekom povolené (nie prikázané) poskytnúť pretekárom možnosť v presne stanovenom čase sa oboznámiť v sprievode stewarda s cvičebným priestorom a rozmiestnením cvikov v ňom.

II. PRAKTICKÉ PRÍPRAVY A POMÔCKY

9. Usporiadanie súťaže

Rozhodca (hlavný rozhodca, rozhodca, predseda tímu rozhodcov) má po konzultácii s organizátorom právo rozhodnúť, v akom poradí sa budú cviky v priebehu súťaže vykonávať, alebo ako budú cviky rozmiestnené, prípadne zoskupené, ak bude využitý viac ako jeden cvičebný priestor. Pokiaľ rozhodca toto právo nevyužije v stanovenej lehote, je povinnosťou organizátora tieto náležitosti naplánovať a následne zverejniť. Poradie cvikov musí byť na tej istej súťaži pre všetkých súťažiacich rovnaké.

10. Stanovenie času na hodnotenie a počet pretekárov počas jedného dňa

Odporúča sa, aby rozhodca neposudzoval nepretržite viac ako 6 hodín za jeden deň. Preteky by mali byť plánované tak, aby rozhodca neposudzoval v triede OBZ viac ako 30 dvojíc denne. Posudzovanie 6 psov trvá približne 1 hodinu. V prípade, že je menovaný viac ako jeden rozhodca, a každý rozhodca hodnotí všetky zúčastnené dvojice len v cvikoch, ktoré mu boli pridelené posudzovať, môže byť počet súťažiacich tímov vyšší.

11. Veľkosť cvičebného priestoru a počet cvikov

Veľkosť cvičebného priestoru pre halové cvičenie obediencie by malo byť približne 20 m x 30 m. Ak sa preteká vonku, uprednostňuje sa veľkosť približne 25 m x 40 m. Cvičebný priestor môže byť menší, ak je predvádzanie cvikov rozdelené do dvoch alebo viacerých cvičebných priestorov a tie cviky, ktoré vyžadujú menej miesta, sú zoskupené do jedného priestoru spolu. Cvičebný priestor musí byť jasne vyznačený. Všetky vzdialenosti (šírky, dĺžky) v cvikoch sú približné. Je na rozhodcovi, aby rozhodol, či je veľkosť cvičebného priestoru akceptovateľná alebo nie.

12. Vybavenie

Za dodržiavanie platných pravidiel v priestoroch súťaže zodpovedá organizátor; tým nie sú dotknuté povinnosti rozhodcu, resp. iných osôb podieľajúcich sa na súťaži. Organizátor tiež zodpovedá za dostupnosť predpísaného vybavenia (pomôcok) potrebných na predvádzanie cvikov.

Prekážka (pozri nákres v prílohe 1.1):

- Otvorená prekážka, približne 1 m široká s nastaviteľnou výškou od cca 10 cm do 50 cm; je nevyhnutná možnosť zvyšovania/znižovania výšky prekážky po 10 cm. Bočné tyče by mali byť vysoké približne 1 m. Prekážka by mala byť skonštruovaná ako otvorená, tzn., že v požadovanej výške je len jedna 3 – 5 cm široká latka alebo guľatá tyč s priemerom 3 – 5 cm a naspodku tenká podporná tyč spájajúca bočné tyče. Prekážka musí mať držiачiky iba pre latku/tyč a tieto musia byť umiestnené tak, aby pes mohol zhodiť tyč bez ohľadu na smer, ktorým prekážku prekonáva (tam aj späť). Držiачiky by mali mať mierne prehnutý tvar (ako lyžica), aby tyč nemohol zhodiť vietor. Prekážka nesmie mať krídla (bočnice).

Predmety na aportovanie:

Drevené činky aspoň v troch rôznych veľkostiach. Činky sa od seba odlišujú veľkosťou a váhou vhodnou pre malé, stredné a veľké psy. Maximálna váha najväčšej činky je približne 450 g. Psod sa môže rozhodnúť,

ktorú veľkosť činky si zvolí. Psovod môže použiť aj vlastnú drevenú činku, rozhodca však musí skontrolovať, či takáto činka spĺňa požiadavky. Činky musia byť celé z dreva a stredová tyčka nesmie byť ničím obalená. Bočnice môžu byť farebné. Činky používané v sade musia mať rovnaký tvar, rozmery i váhu a tiež identickú farbu či vzory na oboch stranách. Činky majú byť podobné tým, čo sú na obrázku, pozri príklady vhodných čínok v prílohe 1.2.

Ostatné vybavenie:

- Tabuľky s označením polôh psa (text alebo obrázky), alebo elektronická tabuľa na predvedenie polôh psa v cviku „Ovládanie psa pred psovodom“.
- Krieda, označovací sprej (netoxický), páska, stuha alebo podobné prostriedky na vyznačenie štvorca v cviku „Vyslanie do štvorca“, alebo na označenie východiskového či koncového bodu cviku, pričom odporúčaná šírka vyznačenia štvorca by mala byť približne 3 – 5 cm.
- Kužele približne 40 – 50 cm vysoké (3 až 6 kusov) alebo sud zodpovedajúcej výšky s priemerom 50 – 70 cm pre cvik „Obehnutie okolo skupiny kužeľov/suda“. Plocha kužeľov musí pokrývať nie menej ako približne 0,4 – 0,5 m². Rozloženie kužeľov (hĺbka x šírka) má byť 60 – 80 x 60 – 80 cm (pozri nákresy v prílohe 2.1). Všetky kužele majú byť rovnaké, pričom môžu byť rovnakej, ale i rôznej farby. Pre všetkých pretekárov však musí rozloženie kužeľov tvoriť rovnaký farebný vzor. Na pretekoch typu „Majstrovstvá“ sú používané vždy kužele a nie sud.

Dostatočný počet značiek a kužeľov vyznačujúcich napr. miesta začiatku a ukončenia cvikov, ak je to potrebné, ako aj miesta predvedenia obrátov a pod. Značky a kužele by mali byť primerané ich účelu použitia. Pri výbere veľkosti, viditeľnosti a farby by sa teda mala zohľadňovať ich funkcia, tzn. či sú určené ako orientačné značky pre psa, psovoda alebo rozhodcu (či stewarda). Napríklad kužele na vyznačenie rohov štvorca by mali byť približne 15 cm vysoké a dobre viditeľné, avšak označenie (kužele, polgule, pásky) napr. vzdialenosti alebo miesta, kde bude treba vydať povel, musí byť pre psa nenápadné.

III. BODOVÉ HODNOTENIE A PRESTUPY MEDZI TRIEDAMI

Rozhodca počas predvádzania cvikov ukazuje bodové hodnotenie predvedeného cviku pomocou tabuľky s číslami bodov, a to nasledovne: 0 – 5 – 5 ½ – 6 – 6 ½ – 7 – 7 ½ – 8 – 8 ½ – 9 – 9 ½ – 10.

Tieto získané body sa pre každý cvik vynásobia prislúchajúcim koeficientom (2 až 4), čím sa určia výsledné body pre jednotlivé cviky. Súčet získaných bodov za všetky cviky vedie ku konečnému počtu bodov a pridelenej známke.

Konečný počet bodov	% z max. počtu bodov	Známka
256 – 320 bodov	80 %	Výborne
224 – pod 256 bodov	70 %	Veľmi dobre
192 – pod 224 bodov	60 %	Dobre

Pokiaľ dvojica (pes a psovod) získa bodové hodnotenie nižšie ako 192 bodov, limit nie je splnený.

Pri rovnakom počte bodov dvoch alebo viac pretekajúcich tímov určí konečné poradie súčet bodov za cviky „Chôdza pri nohe“, „Privolanie“, „Vyslanie do štvorca“ a „Celkový dojem“. Ak počet získaných bodov pretekajúcich tímov pre vyššie uvedené 4 cviky dáva znovu rovnaký výsledok, poradie tímov určí vyšší počet získaných bodov za cvik „Celkový dojem“. Ak sa však ani tak nedokáže určiť poradie pretekárov, zopakujú sa uvedené cviky, pričom výsledky z týchto opakovaných cvikov sa už do výsledku súťaže nezapočítavajú (tzn. nenahrádzajú pôvodný výsledok).

Trieda OBZ nie je povinná. Pretekár môže prestúpiť do triedy OB1 bez ohľadu na hodnotenie z triedy OBZ, a to aj pokiaľ nesplní limit skúšky.

Ak dvojica pes a psovod získa v SR piatykrát známku „Výborne“ v OBZ (resp. OBZ-C podľa skúšobného poriadku ZŠK SR), musí postúpiť do vyššej triedy, t. j. do OB1. Pes so psovodom nemôžu nastúpiť do OBZ, ak už majú splnenú skúšku vo vyššej triede. To znamená, že ak už raz pes úspešne absolvoval skúšku v triede OB1, nemôžu viac pretekať v triede OBZ. Na tento účel sa uznávajú výsledky z oficiálnej súťaže SKO, ale i z oficiálnej akcie obediencie iného klubu uznaného FCI (zahraničný obediencie klub, ZŠK SR). Pokiaľ dvojica 1x štartovala v triede OB1, ale nesplnila limit skúšky, v OBZ súťažiť môže (pokiaľ už nesplnila 5x skúšku OBZ v SR na známku „Výborne“).

IV. CVIKY A KOEFICIENTY

OB Z	Cvik	Koef.
Z.1	Odloženie v sede v skupine 30 sekúnd, psovodi v dohľade psov	3
Z.2	Chôdza pri nohe	4
Z.3	Ľahni alebo sadni alebo stoj počas chôdze (poloha voliteľná)	3
Z.4	Privolanie	3
Z.5	Vyslanie do štvorca a stoj alebo ľahni (poloha voliteľná)	4
Z.6	Obehnutie okolo skupiny kužeľov/suda	4
Z.7	Ovládanie psa pred psovodom	3
Z.8	Skok cez prekážku	3
Z.9	Aport (držanie dreveného predmetu)	3
Z.10	Celkový dojem	2
	Σ	32

V. VŠEOBECNÉ PRAVIDLÁ PRE VYKONANIE A HODNOTENIE CVIKOV

Ak nie je pri jednotlivých cvikoch stanovené inak, tieto všeobecné pravidlá a usmernenia na vykonávanie cvikov a ich hodnotenie sú aplikované pri všetkých cvikoch.

Ak sa vyskytne incident, ktorý nie je popísaný v týchto pravidlách a usmerneniach, ďalší postup a spôsob hodnotenia určí rozhodca. Ak nie je stanovené inak, rozhodnutie rozhodcu je konečné a žiaden zo súťažiacich ho nemôže spochybniť.

Diskvalifikácia znamená okamžité ukončenie súťaženia a stratu všetkých dosiahnutých bodov. Na danom preteku dvojica už nemôže pokračovať v zostávajúcich cvikoch.

Nesplnenie cviku znamená stratu všetkých bodov za konkrétny cvik (0 bodov). Dvojica môže pokračovať v zostávajúcich cvikoch.

13. Všeobecné usmernenia pre predvedenie a hodnotenie cvikov v triede OBZ

13.1. Predvedenie cvikov

1. Rozhodca môže určiť, v akom poradí budú cviky vykonávané. Na tom istom preteku musí byť poradie pre všetkých pretekárov rovnaké.

Psovodovi je dovolené preskočiť/vynechať jeden alebo viacero cvikov. Musí o tejto skutočnosti informovať stewarda a rozhodcu v predstihu, a to najlepšie pred začatím súťaže, alebo najneskôr pred zaujatím pozície na východiskovom bode daného cviku. V prípade vynechania skupinového cviku je potrebné o tom organizátora informovať v dostatočnom predstihu, aby sa dalo napláňovať zloženie skupín.

2. Všetky cviky začínajú a končia so psom v základnom postoji. Základný postoj je definovaný ako poloha psa v sede na ľavej strane psovoda. Psovod stojí prirodzene, pokojne. Pes sedí tesne pri ľavej nohe psovoda tak, aby lopatkou bol na úrovni kolien psovoda. Pozdĺžna os tela psa je v rovnobežnom smere, ako stojí psovod. Ramená psa sú na úrovni nôh psovoda. Pes sa o psovoda nesmie opierať, alebo byť vo vzdialenosti väčšej ako 20 cm. Pokiaľ z dôvodu zdravotného postihnutia psovoda je pes vedený po pravej strane, aj v základnom postoji sedí pes pri pravej nohe psovoda. Táto skutočnosť musí byť oznámená rozhodcovi ešte pred zahájením súťaže (pozri časť I, bod 7).
3. Poloha v ľahu SFINGA je povinná vo všetkých cvikoch, nekorektná pozícia je penalizovaná (zrážka 2 body). Definícia polohy SFINGA: pes leží s prednými nohami symetricky natiahnutými pred sebou a zadnými nohami skrčenými pod bruchom/pozdĺž brucha (nevyvalený na boku/slabine).
4. Vo všetkých cvikoch psovod kráča normálnym tempom, s výnimkou cviku „Chôdza pri nohe“.
5. Všetky cviky začínajú, keď steward nasmeruje psovoda a psa na východiskový bod, pes je v základnom postoji a steward ohlásí „Začiatok cvičenia“. Skupinový cvik začína, keď psovodi so psami v základnom postoji stoja v rade vedľa seba a steward ohlásí „Cvik začína“ alebo „Začiatok cviku“.
6. Psovod nesmie vedome predlžovať prestávky medzi cvikmi a začiatkom cvičenia. Psovod by mal zaujať pozíciu so svojím psom vo východiskovom bode cviku v krátkom čase a byť pripravený začať cvičiť. Premiestňovanie sa medzi cvikmi a začiatok cviku by malo byť takmer plynulé.
7. Všetky cviky končia stewardovým vyhlásením „Cvičenie ukončené“, alebo „Koniec cviku“, alebo „Ďakujem“.
8. Vo všetkých cvikoch, pokiaľ nie je uvedené inak, psovod vykonáva cvik len na pokyny stewarda, tzn. pre vykonanie všetkých fáz cviku psovod čaká na pokyn stewarda („Povel“), aby mohol dať povel psovi vykonať činnosť, aj keď to nie je systematicky napísané pri všetkých cvikoch.
9. Psovod sa môže rozhodnúť, či vydá alebo nevydá druhý povel, a kedy ho vydá, avšak každý povel navyše je penalizovaný.

10. Znenie povelov/pokynov stewarda uvedené v týchto pravidlách je orientačné. Dôležité je, aby povel boli zreteľné a jasné pre psovodov i rozhodcov, významovo i hlasitosťou.
11. Nie je dovolené ukazovať psovi miesta a smery pred alebo počas cviku (okrem cviku, kde je to povolené a ktorý práve prebieha). Za takúto nepovolenú činnosť budú strhnuté všetky body za cvik.
12. Psovod môže vstúpiť do cvičebného priestoru so psom na vôdzke. Vôdzku môže použiť a pripútať si psa aj pri prechodoch medzi cvikmi medzi jednotlivými východiskovými bodmi v cvičebnom priestore. Počas celého predvádzania konkrétnych individuálnych cvikov (okrem cviku „Chôdza pri nohe“, ak sa rozhodne mať psa pripútaného) má psovod vôdzku v pravom vrecku ukrytú tak, aby ju pes nevidel, alebo prevesenú krížom od svojho ľavého ramena cez hrud' k pravému boku tak, aby nehrozilo, že karabína počas cvičenia narazí do nejakej časti tela psa, prípadne psovod vôdzku po vstupe do cvičebného priestoru odovzdá stewardovi.
13. Pes má byť medzi cvikmi v blízkosti psovoda. Nemusí byť v presnej pozícii ako pri „Chôdzi pri nohe“ ani riadený povelom, ale musí byť pri psovodovi (po jeho ľavej alebo pravej strane) a pod kontrolou. Ak z nejakého dôvodu dôjde k zdržaniu pri prechode z jedného cviku k ďalšiemu, je dovolené dať psovi povel ľahni, ale pes nesmie byť z tejto polohy odvolaný, aby sa pokračovalo ďalším cvikom. Psovod musí prísť ku ležiacemu psovi a následne musia spoločne pokračovať k nasledujúcemu východiskovému bodu.
14. Psovod sa musí pohybovať prirodzene, používajúc priame a čo najkratšie trasy. Neurčitý alebo dvojznačný pohyb, prehnané gestikulácie, signály alebo pohyby telom a neprirodené pohyby končatín sú penalizované. Obraty a čelom vzad majú byť 90° a 180°, a po obrate čelom vzad sa má psovod vrátiť približne po rovnakej trase a rovnakým tempom, ak nie je velené inak.
15. V cvikoch, kde psovod prechádza okolo psa, vzdialenosť medzi ním a psom má byť približne 0,5 m. Psovod môže prejsť okolo psa z ľubovoľnej strany, ak to nie je v cviku určené inak.
16. Psovodovi nie je dovolené počas cviku dotýkať sa psa alebo ho hladkať. Takéto správanie má za následok nesplnenie cviku. Rozhodca na správanie upozorní, a pokiaľ sa opakuje, môže dôjsť k diskvalifikácii. Krátka pochvala alebo povzbudenie (napr. „výborne“ alebo niekoľko jemných potľapkaní) je dovolené až po ukončení cviku (medzi cvikmi).
17. Za chytenie psa za obojok počas cvičenia alebo medzi cvikmi (tzn. ovplyvňovanie psa) sú strhnuté body za cvik „Celkový dojem“, pričom za toto opakované nevhodné správanie môže byť dvojica (po predchádzajúcom upozornení od rozhodcu) diskvalifikovaná.
18. Všetky trestania psa vedú k diskvalifikácii. Ak sa psovod dotýka psa počas alebo medzi cvikmi, a toto je interpretované ako trestanie, pes a psovod sú diskvalifikovaní.
19. Pamlsky alebo pomôcky na hranie, tzn. loptičky, hračky a pod., nie sú v cvičebnom priestore povolené, ani počas cvičenia, ani medzi cvikmi. Ak rozhodca zistí, že pretekár má pri sebe alebo používa počas predvádzania cvikov v cvičebnom priestore pamlsky alebo pomôcky na hranie, psovod je diskvalifikovaný. Taktiež nie je dovolené používať pamlsky v cvičebnom priestore v čase určenom na tréning pred pretekom.
20. Pri cvikoch s priamym vyslaním nie je dovolené ukazovať psovi smery, alebo dotýkať sa psa na východiskovom bode, ani pred začiatkom cviku. Toto sa hodnotí ako nesplnenie cviku.

Jeden „dotyk na ruku“ („nose touch“) je však na východiskovom bode pred začatím cviku povolený. Musí to byť rýchle a nemá budiť dojem nejakého ukazovania smeru a musí to byť pes (jeho papuľa/nos), kto sa dotýka dlane psovoda, nie psovod dotýkajúci sa psa.
21. Na nevhodné správanie dvojice, napr. prehnané povzbudzovanie, prejav prílišného nadšenia, hranie sa a pobehovanie dookola, vyskakovania do náručia psovoda alebo na jeho ramená, pobehovanie pomedzi nohy psovoda a pod., rozhodca psovoda upozorní a ohodnotí toto správanie stratou bodov v cviku „Celkový dojem“. Za toto opakované nevhodné správanie môže byť dvojica diskvalifikovaná.
22. Rozhodca má právo zastaviť cvičenie, ak pes ukazuje zrejmú neschopnosť alebo neochotu cviky vykonávať. Takého cvičenie nie je uznané.

23. Štekanie, kňučanie a vytie počas predvádzania cvikov vedie k bodovej zrážke pri hodnotení daného cviku. Ak pes šteknú veľmi krátko na začiatku alebo na konci cviku, čo je prejavom nadšenia, je mu strhnutý 1 bod.
24. Štekanie, kňučanie alebo vytie medzi cvikmi rozhodca ohodnotí stratou bodov v cviku „Celkový dojem“.
25. Rozhodca má právo zakázať dvojici pokračovať, ak sa opakovane chová nevhodne, alebo ak pes ruší neustálym štekaním, kňučaním alebo vytím, počas cvikov alebo medzi nimi. Diskvalifikácii predchádza jedno jasné upozornenie/napomenutie od rozhodcu.

Hlasové povely a signály rukou (posunky)

26. Povely uvedené v týchto pravidlách sú odporúčané, limitovaný je ich maximálny počet, ktorý psovod môže použiť pri vykonávaní jednotlivých cvikov. Všetky krátke slová sú vhodné ako povely.
27. Ak psovod vykročí, alebo spraví krok nabok, keď vyslovuje povel, cvik nie je splnený (0 bodov). Rovnako ak vykročí z východiskového bodu počas trvania cviku (pokiaľ sa nejedná o poslušnosť povelov stewarda v rámci vykonávania cviku).
28. Povel „Zostaň“ je povolený (nie prikázaný) v cvikoch (resp. v časti cviku), kde psovod odchádza od psa (napr. po stewardovom pokyne „Posledný povel“ alebo „Posledný povel, psovod od psa“ alebo len „Psovod od psa“), t. j. v cvikoch „Odloženie v sede“, „Privolanie“, „Ovládanie psa pred psovodom“, „Skok cez prekážku“ a „Aport“ – možnosť a). V cvikoch s polohami (počas chôdze) je však povolené len vydanie povelu na danú polohu (jeden povel), a nie dodatočný povel „Zostaň“.
29. Hlasové (zvukové, verbálne) povely sú normálne vyslovované krátke slová. Pískanie či iné zvuky (cmukanie a podobne) povolené nie sú. Nie je dovolené na psa kričať, pokiaľ to nevyžaduje vzdialenosť psovoda od psa. Hlasové povely musia byť použité pri všetkých cvikoch a musia byť zreteľné. Rozhodca musí mať možnosť jasne rozumieť povelu, ktorý je vydaný psovi. Príliš hlasný povel však nie je žiaduci a môže viesť k zníženiu hodnotenia.
30. V niektorých cvikoch môžu byť okrem hlasového povelu použité aj signály rukou (posunkové povely), ale tento signál rukou musí byť vydaný súčasne s hlasovým povelom. Ak je signál rukou povolený, je to uvedené v popise cviku. Použitie signálu rukou musí byť krátke, nesmie trvať dlhšie ako hlasový povel, a nesmie byť sprevádzané žiadnou ďalšou pomocou telom. V cviku napr. „Ovládanie psa pred psovodom“ môže byť použitá jedna alebo obe ruky. Pri vyslaní psa do určeného smeru alebo keď je potrebné psa presmerovať (keď je pes vzdialený od psovoda) je povolené použiť len jednu ruku.
31. Pokiaľ psovod vydá posunkový povel, keď je povolený len hlasový, jedná sa rovnako o povel navyše.
32. Pod pojmom „pomoc telom“ (body language) sa myslia všetky zbytočné pohyby telom (nie nevyhnutne kroky), krútenie alebo otáčanie tela, hlavy alebo ramien, rovnako tiež dávanie signálov nohami alebo rukami. Toto je penalizované v závislosti od intenzity, závažnosti a od situácie.
33. V časti cviku, kde je pes už vzdialený od psovoda a je potrebné ho presmerovať, sú povolené signály rukou simultánne s hlasovými povelmi. Psovod môže taktiež rýchlo obrátiť hlavu do smeru, kde je pes presmerovávaný. Toto platí pri presmerovaní v cviku obehnutie okolo skupiny kužeľov/suda a pri presmerovaní do štvorca. V tomto prípade sa za simultánne použitie signálov rukou body nezrážajú, bodová zrážka je ako za 1 povel navyše (1 bod).
34. Signály rukou nie sú nikdy povolené, keď je pes vedľa psovoda v základnom postoji pri nohe psovoda. Toto je kvalifikované ako hrubá chyba s bodovou zrážkou 2 – 4 body v závislosti na intenzite, situácii a trvaní. Ak sa k tomu pripojí aj pomoc telom, zrážka je ešte väčšia.

Chôdza pri nohe

35. Pes musí psovoda ochotne nasledovať kráčajúc popri jeho ľavej strane, ramenom na úrovni psovoda súčasne s ľavým kolenom psovoda, nasledujúc ho v paralelnej línii.
- Pes sa má pohybovať prirodzene. Môže sa pozerieť na psovoda a prejavovať tým aktívny záujem. Toto je dokonca preferované, avšak nemá to viesť k neprirodzenej pozícii hlavy alebo tela alebo k neprirodzenému uhlu línií krku a chrbta (chrbtice), napríklad k uhlu menšiemu ako 90°. To, čo sa považuje za prirodzenú líniu krku a chrbtice, závisí tiež od plemena a má sa to brať do úvahy.
36. Pes sa nemá opierať o psovoda, dotýkať sa psovoda, alebo ho akýmkoľvek spôsobom rušiť; platí to aj opačne. Pes, ktorý predbieha psovoda, alebo kráča príliš tesne pri psovodovi tak, že sa ho dotýka a prekáža mu v korektnej chôdzi (tlačí sa na psovoda), je penalizovaný, rovnako ako aj pes, ktorý naopak zaostáva alebo sa pohybuje ďaleko od psovoda.. Toto sú závažné chyby.
37. Počas cviku musí psovod pohybovať rukami aj nohami prirodzene a žiadnym spôsobom nemôže pomáhať psovi pri chôdzi pohybmi svojho tela („pomoc telom“), napríklad rukami či nohami.
38. Povel „K nohe“ môže (tzn. nemusí) byť vydaný vždy pri vykročení a pri zmene rýchlosti.
39. Ak psovod zastane, pes musí okamžite bez povelu zaujať základný postoj pri nohe psovoda.
40. Chôdza v cviku „Chôdza pri nohe“ je vykonaná v dvoch tempách/rýchlostiach: normálne a pomalé tempo. Psovod musí kráčať prirodzene a preukázať zreteľné rozlíšenie medzi tempami, ktoré sú v cviku požadované (pomalé a normálne tempo). Akákoľvek iná zmena tempa mimo povelu od stewarda je penalizovaná, rovnako ako nedodržanie schémy chôdze. Chôdza pri nohe zahŕňa obrat doprava a doľava, pričom trasa chôdze je detailnejšie popísaná v opise cviku.

13.2. Hodnotenie cvikov

Úvod do základných princípov hodnotenia cvikov

Základným princípom pri posudzovaní/hodnotení je, že počet bodov sa zníži (zrážka), ak sa vyskytnú chyby. Niektoré chyby spôsobia zníženie o 1, niektoré o 2, a niektoré o 3 body, atď. Toto zníženie závisí od samotnej chyby. Dôležité pri tomto princípe je, že zrážka je za chybu.

Chybou môže byť:

- pes (alebo psovod) vykoná niečo nesprávne,
- pes (alebo psovod) nevykoná určitú činnosť na povel,
- pes vykoná určitú činnosť svojvoľne, bez povelu psovoda.

Chybou je tiež nedostatočná ochota, váhavosť, atď.

V niektorých prípadoch je potrebné vydať ďalší povel, napr. pes na východiskovom bode neposlúchol povel psovoda na „ľah“. Preto potrebuje ďalší povel na „ľah“. Chyba bola, že si neľahol.

V niektorých prípadoch nie je potrebný ŽIADNY ďalší povel, napr. pes stojí/leží, kde má, ale urobil to bez povelu.

Zníženie by malo byť rovnaké bez ohľadu na to, či je potrebný ďalší povel alebo nie. Neexistuje teda žiadne ďalšie zníženie bodov len preto, že je potrebný ďalší povel.

Vo všeobecnosti, ak pes neposlúchne na prvý povel:

- zníženie bodov za vydanie druhého/ďalšieho povelu v triede OBZ je jeden bod (-1),
- v niektorých prípadoch môže byť zníženie za vydanie ďalšieho povelu 1-2 body.

Pokiaľ ide o vydanie druhého povelu, existuje niekoľko výnimiek, ako napríklad neuposlúchnutie povelu na privolanie, kde je zníženie za vydanie druhého povelu na privolanie 2 body, či pri ovládaní psa pred psovodom, kde pri prvom neuposlúchnutí povelu na zmenu polohy (povel navyše) nastane zníženie hodnotenia o 2 body. Následne ďalšie povel navyše vydané na zmenu polohy vedú k zníženiu len o 1 bod (pozri aj podrobnejší popis pri jednotlivých cvikoch).

Tretí povel (druhý povel navyše) spôsobí nesplnenie cviku alebo jeho časti.

Ak psovod nevydá hlasový povel (zreteľne) alebo vydá len signál rukou, zrážka je 2 body.

Príklad chyby a zrážky bodov:

- Nesprávna poloha v cviku „Vyslanie do štvorca“ je -2 body (ak zastavenie bolo vo všetkých ostatných aspektoch perfektné).

Pri nesprávnej polohe nemusí psovod nevyhnutne vydať opravný povel. Nezlepšuje to bodové hodnotenie. V niektorých prípadoch môže psovod dať opravný povel. Ak ho vydá, nemalo by to byť príčinou novej zrážky za predpokladu, že pes poslúchol rýchlo a výsledok je dokonalý.

41. Hodnotenie cviku začína, keď psovod so psom v základnom postoji zaujmú miesto začiatku cviku a steward ohlásí: „Začiatok cvičenia“. Hodnotenie cviku končí, keď steward oznámi „Koniec cvičenia“ alebo „Ďakujem“.

42. Všetky odchýlky od ideálneho predvedenia cviku sú penalizované, taktiež všetky dodatočné (pomocné) povel, opakované povel, posunky alebo pomoc telom, odchýlky od základného postoja, neparalelný (vykrivený pohyb), atď.

Pomoc telom znižuje body o 1 – 5 bodov v závislosti od miery, trvania a frekvencie. Veľká pomoc telom (dlhá, jasná a silná, akékoľvek zabraňovanie pohybu rukou) spôsobí zrážku 4 – 5 bodov. Jemné ale jasné signály rukou či zreteľné naklonenie hlavy spôsobí zrážku 2 – 3 bodov. Veľmi krátky pohľad na psa, mierny takmer nepozorovateľný signál rukou, alebo mierne natočenie ramena spôsobí zrážku 1 – 2 bodov. V triede OBZ môže byť zrážka za pomoc telom o niečo zhovievavejšia, než vo vyšších triedach, avšak treba túto zrážku vykonať.

43. Vyžaduje sa, aby pes cvičil na základe vydaných povelov ochotne a radostne.

44. Pri hodnotení rýchlosti a tempa sa prihliada na možnosti jedinca (plemeno, stavba tela psa). Neexistuje rovnaká ideálna šablóna pre všetky psy. Ak pes reaguje na povel okamžite a ochotne, pohybuje sa typicky svojmu plemenu a s ohľadom na stavbu svojho tela, udržiava si svoje tempo a prejavuje záujem a presnosť v tom, čo robí, a neurobí žiadne iné chyby znižujúce body, musí byť ohodnotený plným počtom bodov.

45. Ak pes nie je na začiatku cviku v základnom postoji (napr. stojí alebo leží), cvik nie je uznaný (0 bodov).

46. Ak pes nezaujme na konci cviku základný postoj (v sede), nemôže dostať viac ako 8 bodov.

47. Ak pes nesedí na začiatku cviku pokojne vedľa psovoda, nemôže dostať viac ako 8 bodov.

48. Ak sa pes dotkne psovoda (jemne, zľahka) napr. keď pri privolaní prešľadá pred psovoda, alebo prichádza do základného postoja či sa presúva vedľa psovoda, sú mu strhnuté 1 – 2 body. Ak pes narazí do psovoda alebo sa s ním dostane do kolízie, nemôže dostať viac ako 7 bodov.

49. Ak sa pes vyvenčí v cvičebnom priestore počas cviku, konkrétny cvik nie je splnený (0 bodov) a súčasne cvik „Celkový dojem“ je hodnotený 0 bodmi. Ak sa pes vyvenčí medzi cvikmi, cvik „Celkový dojem“ je hodnotený 0 bodmi.

50. Pri hodnotení chôdze pri nohe by sa mal brať do úvahy celkový obraz, rovnako ako aj detaily. Zníženie bodov v chôdzi pri nohe závisí od frekvencie chýb a závažnosti, stupňa a intenzity chýb.

Kritériá, ktoré treba hodnotiť pri chôdzi pri nohe: Pohyb psovoda aj psa musí byť prirodzený. Pes by mal dôsledne, pozorne, aktívne a s dobrým kontaktom a motiváciou nasledovať psovoda popri jeho ľavej strane, pričom by si mal udržať polohu a vzdialenosť od psovoda počas celej chôdze, vrátane obrátov a zastavení, a to aj pri rôznych rýchlostiach. Pes by mal udržať svoju pozíciu s ľahkosťou a bez stresu a tlaku a nemal by pôsobiť dojemom, že počas chôdze musí často hľadať korektnú polohu pri nohe psovoda.

Psovod by mal chodiť prirodzene a zreteľne predviesť všetky tempá požadované v cviku (napr. normálne a pomalé). Ak sa psovod a pes pohybujú pomaly, alebo ak rôzne tempá nie sú jednoznačne odlišiteľné, strhnú sa 2 – 3 body.

Pomalé alebo vážavé sadanie, nesadnutie si pri zastaveniach a povelu navyše v akejkoľvek fáze sú chyby. Nedokonalý smer (nerovnoběžný, šikmý, vlnitý) počas chôdze pri nohe alebo základných postojov má za následok stratu približne 1 – 3 bodov, v závislosti od stupňa a frekvencie chýb. Spomalenie a zastavenie pred, počas alebo po obratoch a zastaveniach tiež znižuje známku.

Body je potrebné znížiť o 2 – 5, ak pes chodí veľmi blízko (tesne) pri psovodovi, ak ruší alebo prekáža psovodovi, ak pes pri chôdzi psovoda predbieha, často sa ho dotýka alebo sa o neho opiera, alebo naopak ak pes zaostáva alebo sa pohybuje ďaleko od psovoda. Toto sú veľké chyby.

Cvik môže byť nesplnený (=0), ak je predbiehanie a opieranie sa nepretržité, alebo ak vzájomné narážanie do seba je časté alebo vážne, alebo ak je vzdialenosť medzi psom a psovodom nepretržite príliš malá (žiadnen voľný priestor/medzera).

Cvik môže byť nesplnený (=0), ak pes opustí psovoda alebo ak počas väčšej časti cviku nasleduje psovoda vo vzdialenosti väčšej ako pol metra (zaostávanie alebo ak je pes ďaleko od psovoda).

Prirodzený pohyb okrem iného znamená, že línia krku a chrbta psa by mali byť prirodzené. Pes sa môže pozeráť na psovoda a prejavovať tým aktívny záujem. To však nemôže viesť k preháňaniu, t. j. k neprirodzenej polohe hlavy alebo k neprirodzenému uhlu línií krku a chrbta (chrbtice), napríklad k uhlu menšiemu ako 90°. Ak je hlava psa neprirodzene a prehnane vytočená do strany, toto sa považuje za rovnako hrubú chybu. Prirodzené držanie hlavy (uhol) sa môže medzi plemenami líšiť.

Chyby v prirodzenom spôsobe pohybu psa vedú k výraznému zníženiu bodov (o 2 – 5). Môžu dokonca viesť k nesplneniu cviku, najmä ak sú zahrnuté ďalšie chyby.

Nesplnenie cviku chôdza pri nohe (=0):

- Pes, ktorý opustí psovoda alebo ho nasleduje počas väčšej časti cviku vo vzdialenosti viac ako pol metra, cvik nesplní (= 0).
- Pes, ktorý počas cvičenia často kňučí a/alebo šteká, cvik nesplní.
- Pes, ktorý často potrebuje povel navyše, cvik nesplní.
- Tím, ktorý sa vlečie alebo zaostáva počas väčšiny trvania cviku, cvik nesplní.

Cvičenie pred povelom a začiatok cvičenia príliš skoro

51. Ak pes na začiatku cviku predvída povel (napr. nesedí korektne v základnom postoji, strhne sa, myká sa, postaví sa, ale neurobí krok vpred), nemôže dostať viac ako 8 bodov.
52. V cvikoch, kde je pes vysielaný od psovoda, ak pes opustí psovoda (začne cvičiť) keď už začal cvik, ale psovod ešte nevydal povel (napr. pes zareaguje na povel stewarda), psovod môže raz zavolať psa. Ak sa pes vráti a bezchybne splní celý cvik, môže dostať najviac 7 bodov. Ak sa pes na povel nevráti, ale pokračuje v cvičení, cvik nie je uznaný (0 bodov).
53. Ak pes počas cviku vykoná určitú činnosť z vlastnej vôle (nezávisle, bez povelu psovoda), napríklad sa zastaví bez povelu či ľahne si bez povelu, spravidla platí, že zrážka je 3 body.

Príklady:

- Pes sa zastaví kdekoľvek na ceste do štvorca (mimo) alebo ku kužeľom/sudu. Pes potrebuje na pokračovanie nový povel. Zrážka je 3 body.
- Pes sa vo štvorci zastaví nezávisle, sám od seba. Aj v prípade, že pes na pokračovanie nepotrebuje nový povel, zrážka je stále 3 body.
- Pes si ľahne nezávisle (bez povelu na ľah) vo vnútri štvorca (poloha bola priamo ľah). Zrážka je 3 body.

Opustenie cvičebného priestoru

54. Ak pes opustí cvičebný priestor počas alebo medzi cvikmi a je mimo kontrolu, psovod môže použiť dva povelu na privolanie. Psovod sa pri privolávaní nesmie pohnúť z miesta (vykročiť za psom, snažiť sa ho nahnať späť do cvičebného priestoru). Ak sa pes vráti, môžu pokračovať v cvičení, avšak nemôžu dostať viac ako 5 bodov za cvik „Celkový dojem“. Cvik, pri ktorom pes opustil psovoda, nie je uznaný (0 bodov). Ak pes opustí cvičebný priestor druhýkrát, nasleduje diskvalifikácia.

Opustenie psovoda bez opustenia cvičebného priestoru

55. Ak pes opustí psovoda počas cviku alebo medzi cvikmi a je mimo kontrolu, ale neopustí cvičebný priestor, psovod môže psa dvakrát privolať bez toho, aby opustil svoje miesto. Ak sa pes vráti ku psovodovi, môžu pokračovať v cvičení, ale opustenie psovoda bude penalizované v cviku „Celkový dojem“, v ktorom nie je možné udeliť viac ako 7 bodov. Cvik, pri ktorom pes opustil psovoda, nie je uznaný (0 bodov). Ak pes opustí psovoda druhý raz, dvojica je diskvalifikovaná.

PRAVIDLÁ PRE VYKONANIE A HODNOTENIE INDIVIDUÁLNYCH CVIKOV

TRIEDA ZAČIATOČNÍCI (OBZ)

CVIK Z.1 Odloženie v sede v skupine 30 sekúnd, psovodi v dohľade psov

Povely: „Sadni“, („Zostaň“) (*hlasové*)

Vykonanie: Psovodi so psami pripútanými na vôdzke vstúpia podľa pokynov stewarda do cvičebného priestoru a zaujmú základný postoj na určených miestach. Psy sedia v základnom postoji, každý pri ľavej nohe svojho psovoda, zoradené približne 3 m od seba. Na povel stewarda sú psy odopnuté z vôdzky a následne steward velí „Začiatok cviku“. Na ďalší pokyn stewarda („Psovodi od psov“ alebo „Posledný povel, psovodi od psov“) psovodi naraz každý svojmu psovi velia „Zostaň“ a vykročia priamo dopredu bez obzerania sa až do vzdialenosti 10 m, kde sa na pokyny stewarda zastavia a otočia čelom ku psom. Vtedy po ohlásení stewarda začína plynúť časový interval 30 sekúnd, počas ktorého psy musia zotrvať v sede. Po uplynutí časového intervalu sa na pokyn stewarda psovodi vrátia ku svojim sediacim psom a to tak, že ich mŕňajú po svojej ľavej strane, tesne za chrbtami psov ich obídu (už bez povelu stewarda) a priradia sa do základného postoja. Po tom, čo všetci psovodi stoja vedľa svojich sediacich psov (v základnom postoji), steward velí „Koniec cviku“. V skupine by mali cvičiť najmenej 3 psy, nie viac ako 6.

Inštrukcie pre hodnotenie: Pes, ktorý nie je po ohlásení začiatku cviku schopný sedieť (ani po vydaní povelu 2x „Sadni“), cvik nesplnil (pozri všeobecné usmernenia, kapitola 13, bod 45). Ak si ľahne, alebo sa postaví, alebo sa odplazí viac ako o dve dĺžky jeho tela pri odchode psovoda alebo počas plynutia časového intervalu, cvik nesplnil (0 bodov). Ak si pes ľahne, alebo sa postaví po ukončení časového intervalu, keď sa psovodi vracajú ku svojim psom (alebo im to bolo prikázané stewardom), dostane najviac 7 bodov. Ak sa ešte aj pohybuje (presúva sa, kráča ku psovodovi), cvičenie nesplnil (0 bodov). Netrepezlivosť psa, nervozita, ako aj prenášanie váhy zo strany na stranu a prešľapovanie alebo iné pohyby sú penalizované. Psovi je dovolené otočiť hlavu a obzerať sa dookola a je mu dovolené prejavovať záujem, ak je vyrušený (rozptýlený) v cvičebnom priestore, alebo ak je mimo neho hluk. Avšak toto nesmie byť znakom nepokoja alebo úzkosti. Ak pes zašteká 1 – 2 krát, strhnú sa 1 – 2 body; ak zašteká niekoľkokrát, strhne sa ešte viac bodov. Ak počas cviku šteká väčšinu času, cvik je nesplnený (0 bodov). To isté platí aj pre kňučanie. Ak sa pes postaví a podíde blízko k druhému psovi tak, že hrozí obava z konfliktu alebo bitky, cvičenie musí byť zastavené. Psy opakujú cvik okrem toho psa, ktorý spôsobil vyrušenie. Pes, ktorý spôsobil vyrušenie, je diskvalifikovaný.

CVIK Z.2 Chôdza pri nohe (s vôdzkou alebo bez vôdzky)

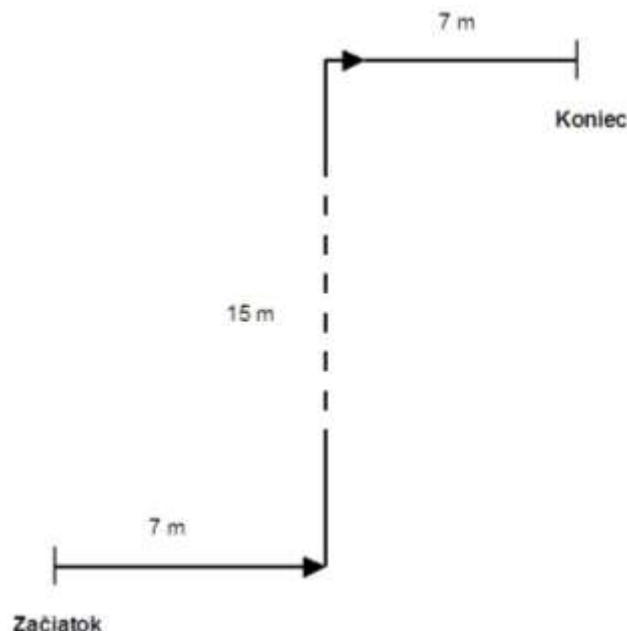
Povely: „K nohe“ (3x) (*hlasové*)

Vykonanie: Chôdza pri nohe je vykonávaná v normálnom a pomalom tempe na vopred stanovenej trase (viď schému). Pes (bez vôdzky alebo pripútaný na vôdzke, podľa výberu psovoda) ochotne a dobrovoľne nasleduje psovoda, kráčajúc popri jeho ľavej strane, na úrovni ramena psovoda, súčasne s jeho ľavým kolenom v paralelnej línii. V prípade psa pripútaného na vôdzke drží túto počas chôdze psovod vo svojej ľavej alebo pravej ruke (podľa výberu psovoda). Po oznámení „Začiatok cviku“ na ďalší pokyn stewarda psovod so psom vykročia zo základného postoja v priamom smere a v normálnom tempe. Na trase predvedú (vždy podľa pokynov stewarda) obrat vľavo, pomalú chôdzu, znovu normálny krok, obrat vpravo a zastavenie do základného postoja, kde je následne velený „Koniec cviku“. Pes má psovoda nasledovať ochotne, radostne a dobrovoľne. Body obrátov môžu byť označené malými plochými značkami. Požiadavky na korektné vykonanie chôdze pri nohe sú podrobnejšie popísané vo Všeobecných usmerneniach pre vykonanie a hodnotenie všetkých cvikov (kapitola 13), pozri body 35 – 40.

Inštrukcie pre hodnotenie: Pes, ktorý zaostáva viac ako 0,5 m za psovodom počas väčšej časti cvičenia, cvik nesplnil a nezíska žiadne body. Ak sa pes pohybuje pomaly, alebo naopak psovoda predbieha, je penalizovaný stratou bodov. Strata kontaktu so psom a povely navyše sú považované za chyby s bodovou

zrážkou (v tomto prípade neplatí všeobecné pravidlo, že druhý povel navyše znamená nesplnenie cviku). Počas cviku psovod prirodzene a rovnomerne pohybuje ramenami, avšak sa psa nesmie dotýkať. Pri zastavení si musí pes okamžite sadnúť do základného postoja (bez povelu). Všetky psy musia vykonať chôdzu pri nohe psovoda podľa tej istej schémy. Na trase sa toleruje jedno slovné povzbudenie psa psovodom navyše (t. j. štvrtý povel „K nohe“ počas cviku), bez bodovej zrážky, avšak nie pri zastavení. Hodnotenie chôdze pri nohe je podrobnejšie popísané vo Všeobecných usmerneniach pre vykonanie a hodnotenie všetkých cvikov (kapitola 13), pozri bod 50.

CVIK Z.3 Ľahni alebo sadni alebo stoj počas chôdze (poloha voliteľná)

Povely: „K nohe“, „Ľahni/Sadni/Stoj“, „K nohe“ (*hlasové*)

Vykonanie: Na začiatku cviku psovod oznámi, akú polohu pes vykoná: sed alebo ľah alebo stoj. Po oznámení začiatku cviku psovod a pes vy kročia na povel stewarda z východiskového bodu a kráčajú normálnym krokom po určenej trase cca 15 m dlhej. Dvojica kráča normálnym krokom a na povel stewarda, približne v polovici trasy, psovod bez zastavenia velí psovi polohu, ktorú má zaujať. Pes musí rýchlo a v priamom smere (paralelne s pomyslenou spojnicou spájajúcou značky východiskového bodu a obchádzania) vykonať velenú polohu bez toho, aby psovod prerušil chôdzu, zmenil jej spôsob či rýchlosť, alebo sa obzrel. Psovod pokračuje v chôdzi v priamom smere, na povel stewarda obchádza značku tak, aby ju míňal po svojej ľavej strane, a pokračuje v priamom smere naspäť ku psovi. Míňa ho po svojej ľavej strane vo vzdialenosti približne 0,5 m a na povel stewarda sa cca 2 m za psom otáča a priradí zozadu ku psovi tak, aby sa pes nachádzal pri jeho ľavej nohe a pes a psovod sa nachádzali v korektnom základnom postoji (resp. v prípade velennej polohy ľahni/stoj aby bolo možné zaujať základný postoj). Ak bol pes počas chôdze odložený do ľahu alebo do stoja, po pokyne stewarda sa na psovodov povel „K nohe“ posadí do základného postoja. Následne je velený „Koniec cviku“. Požiadavky na korektné vykonanie chôdze pri nohe sú podrobnejšie popísané vo Všeobecných usmerneniach pre vykonanie a hodnotenie všetkých cvikov (kapitola 13), pozri body 35 – 40.

Inštrukcie pre hodnotenie: Pes musí po vydaní povelu zaujať určenú polohu rýchlo, do vzdialenosti rovnajúcej sa maximálne dve dĺžky svojho tela a zároveň skôr, než sa psovod otočí pri obchádzaní značky, inak cvik nesplnil (0 bodov). Pomalý pohyb psa, zaostávanie alebo predbiehanie je považované za chybu, rovnako ako šikmé (neparalelné) zastavenie do velennej polohy. Ak si pes ľahne krivo (na slabinu), zrážka je 2 body. Ak pes vykoná polohu pred povelom psovoda (na pokyn stewarda), nemôže byť udelených viac ako 6 bodov; rovnako ak je na zaujatie polohy potrebné vydanie druhého povelu. Pokiaľ pes vykoná polohu

svojvoľne (pred povelom psovoda i stewarda), cvik nesplnil. Ak pes zastaví v nesprávnej polohe, ale inak bol cvik predvedený perfektne, môže dostať maximálne 6 bodov, rovnako ako keď psovod velí psovi polohu inú (a tú pes vykoná), ako nahlásil. Pokiaľ pes zmení zaujatú správnu polohu na nesprávnu pred obratom psovoda čelom k nemu, môže dostať najviac 6 bodov. Pokiaľ tak vykoná po obrate psovoda, môže dostať maximálne 7 bodov za cvik. Ak sa pes posunie z velennej polohy o viac ako 2 dĺžky svojho tela, cvik je nesplnený. Cvik taktiež nie je splnený, ak pes kráča psovodovi oproti, alebo ho nasleduje, keď ho psovod mieri a dĺžka posunu je viac ako dve dĺžky tela psa. Ak sa pes posunie o dve dĺžky tela, nemôže byť pridelených viac ako 5 bodov. Psovod nesmie ovplyvňovať psa telom, inak mu budú strhnuté body. Signály rukou a pomoc telom po vydaní povelu na zastavenie („stoj“/„sadni“/„ľahni“) sú závažné chyby, prísne penalizované stratou 1 až 5 bodov v závislosti od ich intenzity a trvania – pozri aj Všeobecné usmernenia (kapitola 13), bod 42. Pokiaľ pri vydaní povelu na zaujatie polohy psovod zastaví, cvik je nesplnený. Ak psovod zmení krok/spomalí/zrýchli pred vydaním povelu, nemôže dostať viac ako 8 bodov. Pri hodnotení sa kladie dôraz aj na korektnú chôdzu pri nohe. Hodnotenie chôdze pri nohe je podrobne popísané vo Všeobecných usmerneniach pre vykonanie a hodnotenie všetkých cvikov (kapitola 13), pozri bod 50.

CVIK Z.4 Privolanie

Povely: „ľahni“, („Zostaň“), „Ku mne“, („K nohe“) (hlasové)

Vykonanie: Po oznámení začiatku cviku a na pokyn stewarda je pes psovodom uložený do polohy ľahni a na ďalší pokyn stewarda psovod odkráča cca 20 m v určenom smere. Psovod odchádza od psa bez zastavenia a obzerania sa a na pokyn stewarda sa zastaví a otočí čelom ku psovi. Na ďalší pokyn stewarda psovod psa privoláva. Pred vydaním povelu na privolanie je povolené oslovenie psa menom, avšak meno a povel musia byť vyslovené tesne za sebou tak, aby nevytvárali dojem dvoch oddelených povelov. Tiež je dovolené použiť len meno psa. Je dovolené, aby pes na privolanie prišiel ku psovodovi priamo do základného postoja k jeho ľavej nohe („K nohe“), alebo po príchode ku psovodovi si pred neho predsadol („Ku mne“). Ak pes predsadá, následne na pokyn stewarda psovod velí povel „K nohe“ a pes musí zaujať základný postoj vedľa psovoda, kedy je velený koniec cviku.

Inštrukcie pre hodnotenie: Ak sa počas doby, kedy sa od neho psovod vzdďaľuje a kým vydá povel na privolanie, pes posunie do vzdialenosti maximálne 2 dĺžok svojho tela od východiskového bodu, prevaľuje sa, posadí sa alebo sa postaví, môže dostať najviac 8 bodov. Ak pes opustí východiskový bod počas tejto doby a presunie sa o viac ako 2 dĺžky svojho tela, cvik nesplnil (0 bodov). Za opakovaný povel na privolanie (t. j. druhý povel „Ku mne“/„K nohe“) sú strhnuté 2 body. Pokiaľ je nutné vydať tretí povel, cvik sa považuje za nesplnený. Je dôležité, aby pes ochotne reagoval na povel na privolanie. Pes sa musí pohybovať radostne, primeranou rýchlosťou a udržiavať rovnomerné tempo, prinajmenšom rýchly klus. Váhavé približovanie sa ku psovodovi či pomalý pohyb je chyba. Pri posudzovaní rýchlosti sa berie do úvahy plemeno psa a stavba tela psa.

K nohe sa pes môže priradiť dvomi spôsobmi: 1.) psovoda tesne obehne popri jeho pravej nohe a poza jeho chrbát sa priradí do základného postoja k ľavej nohe psovoda alebo 2.) sa ku psovodovi priradí zvrtnutím sa priamo pri ľavej nohe psovoda do základného postoja. Nie je nutné, aby rozhodca dopredu vedel, ako bude cvik vykonaný s ohľadom na zaujatie pozície psa pri psovodovi – priamo k nohe psovoda (či už obehom alebo zvrtnutím sa) alebo s predsadnutím. Predsadnutie či priradenie sa do základnej pozície k ľavej nohe psovoda musí byť rovné a tesné, avšak bez kontaktu s telom psovoda. Ak je kontakt jemný, sú strhnuté 1 – 2 body. Ak pes narazí do psovoda alebo sa s ním dostane do kolízie, nemôže dostať viac ako 7 bodov.

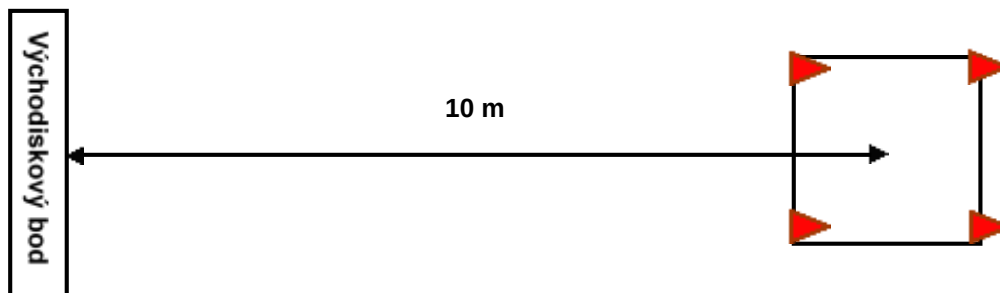
CVIK Z.5 Vyslanie do štvorca a stoj a/alebo ľahni (poloha voliteľná)

Povely: a) „Vpred“ (hlasové), „Stoj“ (hlasové, prípadne aj spolu so signálom ruky)

alebo

b) „Vpred“ (hlasové), („Stoj“, „Ľahni“ (hlasové, prípadne aj spolu so signálom ruky)

Použitie signálov rúk súčasne spolu s hlasovými povelmi je povolené, keď je pes vzdialený od psovoda, t. j. pri presmerovávacích poveloch (môže byť použitá len jedna ruka), ako aj pri vydávaní povelov „Stoj“ a „Ľahni“ (môže byť použitá jedna alebo obe ruky).

Vykonanie: Psovod a pes stoja v základnom postoji na východiskovom bode, ktorý je od stredu štvorca vzdialený približne 10 m. Po velení „Začiatok cviku“ psovod na pokyn stewarda vysieľa psa do štvorca s rozmermi 3 m x 3 m. Pes musí vo štvorci okamžite zaujať polohy, ktoré psovod nahlásil pred začiatkom cviku (a) „Stoj“, alebo b) „Stoj“ a „Ľahni“, alebo „Ľahni“. Požadované polohy velí psovod samostatne, bez pokynu stewarda.

- a) Pokiaľ psovod vyberie koncovú polohu vo štvorci „Stoj“, musí byť tento povel vykonaný a pes musí vydržať v tejto polohe vo štvorci, až kým steward po približne 3 sekundách neoznámí koniec cviku.
- b) Pokiaľ psovod vyberie koncovú polohu vo štvorci „Ľahni“, je povolené vydať pomocný povel „Stoj“ na zastavenie psa vo štvorci. Ak je povel „Stoj“ vydaný, musí byť psom aj vykonaný. Približne 3 sekundy musí pes v „Stoj“ zotrvať, kým psovod bez pokynu stewarda vydá povel „Ľahni“. Pes musí vydržať v tejto polohe vo štvorci, až kým steward po približne 3 sekundách neoznámí koniec cviku.

Línia štvorca musí byť vo vzdialenosti minimálne 3 m od hranice cvičebného priestoru. Kužele označujú štvorec na každom rohu. Viditeľná línia (napr. páska, kriedová čiara, línia z pilín) musí spájať kužele na ich vonkajšej strane (pozri detailný náčrt štvorca v prílohe 3).

Inštrukcie pre hodnotenie: Pri hodnotení by sa mal klásť dôraz na ochotu psa plniť povely, priamy smer pohybu do štvorca, rýchlosť a presnosť. Pes musí pri vykonávaní cviku najmenej klusať. Ak sa pes pohybuje pomaly alebo veľmi pomaly, môže dostať iba 7 – 8 bodov. Aby bol cvik uznaný, musí byť celé telo psa vo štvorci (okrem chvosta). Pokiaľ pes vojde do štvorca z boku alebo zozadu, sú mu strhnuté 0,5 – 1 bod. Ak musí byť pes presmerovaný do štvorca, môže byť hlasový povel kombinovaný s posunkovým povelením a bodová zrážka je ako pri jednom povelu navyše (t. j. druhý povel). Penalizácia za povel navyše pre nasmerovanie/presmerovanie psa závisí od intenzity a ochoty psa poslúchnuť príkazy psovoda, a preto je zrážka 1 alebo 2 body. Ak však psovod použije posunkový povel spolu so hlasovým už pri prvom vyslaní psa do štvorca, nejedná sa o opravné presmerovanie a posunok psovoda je penalizovaný zrážkou 2 – 4 body. Ak je pes zastavený na povel („Stoj“) a zastaví sa v blízkosti štvorca alebo na hranici a psa je potrebné presmerovať do štvorca, musí sa vo štvorci pred povelom „Ľahni“ vydať nový povel „Stoj“. Ak psovod nahlásil priame zaľahnutie, povel „Ľahni“ musí byť vydaný po tom, čo bol vydaný povel navyše na zastavenie a presmerovanie. V oboch prípadoch nastane zníženie hodnotenia o 2 body za predpokladu, že reakcie psa sú rýchle a polohy jasné. Ak pes nezaujme polohu nahlásenú psovodom, t. j. zaujme nesprávnu polohu (na povel), nemôže dostať viac ako 8 bodov (ak zastavenie bolo vo všetkých ostatných aspektoch perfektné). Ak

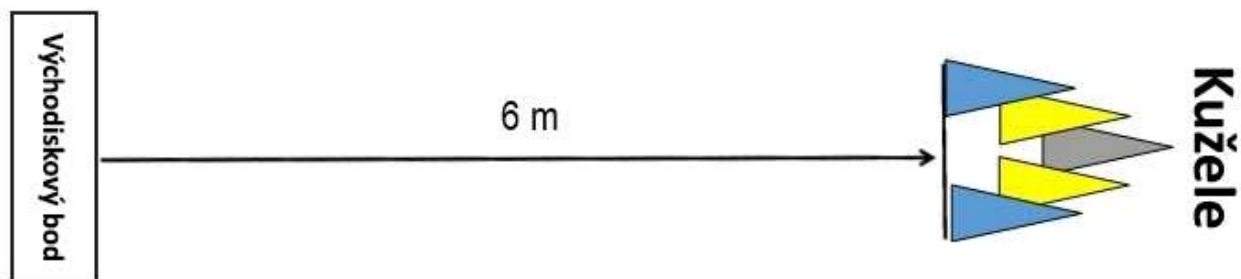
poloha v stoji nie je čistá a stabilná alebo je príliš krátka, zrážka je 1 – 2 body. Ak pes zaujme nesprávne polohu vo štvorci, pričom tak vykoná svojvoľne (bez povelu) zrážka je 3 body. Ak pes zastaví na ceste do štvorca či vo štvorci bez povelu, alebo si ľahne vo štvorci bez povelu, zrážka je 3 body. Ak si pes sadne alebo ľahne mimo štvorca, už nemôže byť nasmerovaný do štvorca a cvik sa považuje za nesplnený. Ak sa pes vo štvorci pohybuje, plazí alebo čuchá, zrážka je 1 – 3 body. Ak pes zmení polohu, body sa znížia o 2 – 3. Ak pes prekročí líniu označujúcu štvorec či opustí štvorec, dostane 0 bodov za cvik. Vydanie tretieho povelu (druhý navyše) do štvorca sa tiež hodnotí ako nesplnenie cviku. Za druhý krát vydaný povel (jeden povel navyše) „Stoj“ alebo „Ľahni“ je zrážka 1 bod. Cvik nie je uznaný (0 bodov), ak jeden z povelov „Stoj“ alebo „Ľahni“ musí byť vydaný tretíkrát. Nie je povolené ukazovať psovi smer na východiskovom bode (napr. na štvorec), alebo sa psa dotýkať, a to ani pred začiatkom cviku. Toto vedie k nesplneniu cviku. Jedinou výnimkou dotýkania sa psa pred začatím cviku je „dotyk na ruku“, pozri Všeobecné usmernenia (kapitola 13), bod 20. Ak sa psovod pohne (vykročí ktorýmkoľvek smerom) v čase, keď vydáva povel, cvik nie je uznaný (0 bodov). Ak je psovod neprimerane aktívny (pomoc telom), nemôže byť udelených viac ako 8 bodov.

CVIK Z.6 Obehnutie okolo skupiny kužeľov/suda

Povely: „Okolo“ (hlasové)

Použitie signálov rúk súčasne spolu s hlasovými povelmi je povolené, keď je pes vzdialený od psovoda, t. j. keď je potrebné presmerovanie.

Vykonanie: Psovod a pes stoja v základnom postoji na východiskovom bode, ktorý je od kužeľov/suda vzdialený cca 6 m, a steward velí „Začiatok cviku“. Na pokyn stewarda psovod vysielá psa zo základného postoja smerom ku kužeľom/sudu, ktoré má pes čo najrýchlejšie obehnúť a vrátiť sa stredom (trasou priamo na psovoda) späť ku psovodovi. Cvik je ukončený, keď pes dobehne ku psovodovi najmenej do vzdialenosti približne 1 m od neho (nemusí zastaviť ani sa priradiť), kedy steward velí „Koniec cviku“. Ideálne je nerobiť blízke (tesné) otočenie okolo kužeľov/suda. V závislosti od plemena sú vhodné vzdialenosti približne do pol metra pre stredné plemená a do jedného metra pre veľké plemená. Skupina kužeľov (3 – 6) alebo sud (oboje približne 40 – 50 cm vysoké) sú umiestnené vo vzdialenosti približne 6 metrov od východiskového bodu. Rozloženie cviku je znázornené na obrázku nižšie.

Niektoré alternatívy umiestnenia kužeľov sú uvedené v prílohe, pozri prílohu 2.1. Medzi kužeľmi nemožno ponechať veľa voľného priestoru, lebo by to mohlo navádzať psov na prebehnutie pomedzi tieto kužele. Pes nemusí vidieť umiestnenie kužeľov/suda, a preto majú byť umiestnené skôr, než sa psovod postaví na východiskový bod. Odporúčané správne trasy obehnutia psa okolo kužeľov/suda pozri v prílohe 2.2.

Inštrukcie pre hodnotenie: Pes musí obehnúť kužele/sud ochotne, rýchlo a rovnomerne. Dráha psa okolo kužele/a môže byť v smere alebo proti smeru hodinových ručičiek. Na trase sa nesmie zastavovať a mal by zvoliť primerane krátku trasu, zároveň ale s ponechaním vhodnej/jasnej vzdialenosti od kužeľov/suda. Hodnotí sa aj primeraná symetria a udržanie strednej línie priamo smerom na stred kužeľov/suda, resp. na psovoda pri návrate. Pes musí vykazovať dobrú a stálu rýchlosť, aspoň rýchly klus. Pomalá/neochotná práca zníži body o 1 – 5. Pri hodnotení tempa a vzdialenosti psa od kužeľov/suda sa má zohľadňovať plemeno psa a jeho stavba tela. Ak trasa psa vedie príliš tesne pri kužeľoch/sude alebo nie je dostatočne priama a symetrická, alebo je kľukatá, zrážka je 0,5 – 2 body. Ak sa pes na ceste ku kužeľom/sudu zastaví, alebo sa otočí na cestu späť ešte ďaleko pred tým, ako by dosiahol kužele/sud, musí byť presmerovaný tak, aby

obehol okolo kužeľov/suda. Ak pes prebehne okolo kužeľov/suda na jeden povel na presmerovanie, hodnotenie sa zníži o 2 body. Takto môže byť udelených 8 bodov za predpokladu, že cvik je vo všetkých ostatných aspektoch vykonaný dokonale. Pokiaľ sa pes otočí na úrovni kužeľa, ale neobehne ho, dostane najviac 5 bodov. Alternatívou je presmerovanie psa na obehnutie okolo kužeľov/suda, a teda zrážka len o 2 body. Ak je daný povel na privolanie, nemôže byť pridelených viac ako 8 bodov. Ak pes urobí dve obehnutia okolo kužeľov/suda, nemôže byť udelených viac ako 8 bodov. Ak sa pes otočí pred dobehnutím ku kužeľom/sudu (ešte kým dosiahne vzdialenosť približne 1,5 – 2 m alebo menej od prvého (predného) kužeľa/od suda), alebo ak je daný tretí povel „Okolo“, alebo ak je vydaný povel na privolanie druhýkrát, cvik nie je splnený (0 bodov). Ak pes obehne iný predmet/osobu (nie je včas presmerovaný), cvik je nesplnený, rovnako ak sa pes otočí a dobehne ku psovodovi skôr, ako dosiahne úroveň kužeľa. Ak musí byť pes presmerovaný ku kužeľu, môže byť hlasový povel kombinovaný s posunkovým povelom a bodová zrážka je ako pri jednom povele navyše (t. j. druhý povel). Ak však psovod použije posunkový povel spolu so hlasovým už pri prvom vyslaní psa na kužeľ, nejedná sa o opravné presmerovanie a posunok psovoda je penalizovaný zrážkou 2 – 4 body. Ak sa pes dotkne alebo narazí do kužeľa/kužeľov alebo suda, hodnotenie sa zníži o 1 – 3 body v závislosti od sily/intenzity nárazu. Ak pes kužeľ/kužeľe prevráti, zrážka je 2 – 3 body. Ak pes prebehne medzi skupinou kužeľov (pomedzi kužeľe), nemôže byť udelených viac ako 7 bodov. Nie je povolené ukazovať psovi smer na východiskovom bode (napr. na kužeľ/sud), alebo dotýkať sa psa, a to ani pred začiatkom cviku. Toto vedie k nesplneniu cviku. Jedinou výnimkou dotýkania sa psa pred začatím cviku je „dotyk ruky“, pozri Všeobecné usmernenia (kapitola 13), bod 20.

CVIK Z.7 Ovládanie psa pred psovodom

Povely: „Lahni“, („Zostaň“) (*hlasové*)

„Sadni“ (2x), „Lahni“ (2x) (*hlasové, prípadne aj spolu so signálom ruky*)

„K nohe“ (*hlasové*)

Vykonanie: Po ohlásení začiatku cviku a na pokyn stewarda psovod vo východiskovom bode velí psovi, aby zaujal polohu „Lahni“. Následne psovod na pokyn stewarda velí „Zostaň“ a postaví sa tesne pred psa alebo až do vzdialenosti maximálne 1 m (podľa vlastného uváženia), kde sa bez pokynu stewarda otočí čelom ku psovi. Steward (stojaci chrbtom ku psovi vo vzdialenosti približne 3 – 5 m od psa) ukazuje psovodovi polohy používajúc nápisy alebo kresby alebo elektronickú obrazovú tabuľu. Pokyn na zmenu polohy dáva približne každých 5 sekúnd. Pes by mal zmeniť polohu 4-krát (sadni – lahni – sadni – lahni), a to tak, že sa neposunie z pôvodného východiskového bodu, ktorý je ohraničený pomyslenou čiarou, spájajúcou dve značky (vzdialenými od seba približne 1 m) za jeho chrbtom. Psovod musí použiť hlasové povely. Môže zároveň použiť aj signály rukou/rukami, keď je vzdialený od psa, avšak tieto musia byť krátke (rovnako ako hlasové) a použité súčasne so hlasovými povelmi. Po poslednom povele „Lahni“ sa psovod na základe pokynu stewarda vracia ku psovi a na ďalší stewardov pokyn dáva povel „K nohe“, kedy pes musí zaujať základný postoj vedľa psovoda. Následne steward velí „Koniec cviku“.

Inštrukcie pre hodnotenie: Dôraz sa kladie na to, ako veľmi sa pes posúva, ako rýchlo mení polohy, a na presnosť a čistotu predvedenia polohy, v ktorej pes zotrúva. Pes sa z východiskového bodu celkovo nesmie posunúť o viac ako dve dĺžky svojho tela (v akomkoľvek smere), inak dostane za cvik 0 bodov. Ak sa posunie o dve dĺžky tela, nezíska viac ako 6 bodov. Všetky posuny sa sčítavajú (dopredu, dozadu, nabok a pod.). Ak pes nestihne vykonať (zmešká) jednu zo štyroch polôh, napr. zaujme nesprávnu polohu, alebo potrebuje tretí povel na zaujatie polohy, môže dostať maximálne 7 bodov. Ak nevykoná 2 polohy, nemôže získať viac ako 5 bodov. Psovod sa po vykonaní poslednej polohy ku psovi priradí priamo, neobchádza ho. Ak si pes po vykonaní poslednej polohy sadne skôr, než sa psovod priradí ku psovi, nemôže dostať viac ako 8 bodov. Používanie príliš hlasných povelov a prehnané alebo dlhotrvajúce povely rukou sú penalizované. Ak pes raz potrebuje dva povely (jeden povel navyše) na zmenu polohy, nemôže dostať viac ako 8 bodov. Neuposlúchnutie druhého povelu na zmenu polohy znamená vynechanie polohy. To znamená, že prvý raz vydaný druhý povel na zmenu polohy znamená stratu 2 bodov a vydanie každého ďalšieho druhého povelu pre nasledujúce zmeny polôh znamená zníženie hodnotenia o ďalší 1 bod. Môže byť vydaný tretí povel na

zaujatie polohy, ak sa to podarí v časovom limite (ale táto poloha sa berie ako vynechaná), aby bolo možné vykonať nasledujúcu zmenu polohy. Poveľ navyše vydané na východiskovom bode v základnom postoji do polohy ľah a na konci cviku z polohy ľah do základného postoja znižujú hodnotenie v súlade so všeobecnými pravidlami, t. j. -1 bod.

CVIK Z.8 Skok cez prekážku

Poveľ: („Zostaň“), „Ku mne“ („K nohe“), alebo „Hop“ (*hlasové*)

Vykonanie: Psovod stojí na východiskovom bode približne 2 až 4 m pred prekážkou (vzdialenosť si psovod určuje sám) so psom v základnom postoji. Steward ohlásí „Začiatok cviku“. Na pokyn stewarda psovod odchádza od psa, obíde prekážku (nesmie ju prekročiť), a približne 2 až 4 m za prekážkou sa bez pokynu stewarda zastaví a otočí čelom ku psovi. Na pokyn stewarda psovod sediaceho psa privolá. Pred vydaním povelu na privolanie je povolené oslovenie psa menom, avšak meno a povel musia byť vyslovené tesne za sebou tak, aby nevytvárali dojem dvoch oddelených povelov. Je tiež dovolené použiť len meno psa. Steward cvik ukončí, keď pes prekoná prekážku, nemusí sa priradovať ku psovodovi do základného postoja. Výška prekážky je nastavená približne vo výške kohútika psa, pričom maximálna výška prekážky je 50 cm. Výška sa zaokrúhľuje na 10 cm, spravidla nadol.

Inštrukcie: Dôraz sa kladie na ochotu psa vykonávať poveľ, tempo psa a voľbu najkratšej trasy ku psovodovi. Ak sa pes čo i len zľahka dotkne prekážky, alebo ak latka prekážky padne, maximálny počet bodov je 8. Ak si pes pri preskoku pomáha tým, že sa od prekážky odrazí, alebo ak prekážku prevráti, alebo ak ju nepreskočí, cvik nie je uznaný (0 bodov). Ak sa pes počas doby, kedy sa od neho psovod vzdaluje a kým vydá povel na privolanie, posunie do vzdialenosti maximálne 2 dĺžok svojho tela od východiskového bodu, prevaľuje sa, ľahne si alebo sa postaví, môže dostať najviac 8 bodov. Ak pes opustí východiskový bod počas tejto doby a presunie sa o viac ako 2 dĺžky svojho tela, cvik nesplnil (0 bodov). Ak pes predvída poveľ, môžu mu byť strhnuté 2 – 3 body.

CVIK Z.9 Aport (držanie dreveného predmetu)

Poveľ: a) („Zostaň“), „Drž“, „Pust“ (*hlasové*)

b) „Drž“, „Pust“ (*hlasové*)

Vykonanie: Pred začiatkom cviku psovod oznámi, akým spôsobom cvik predvedie. Držanie aportu môže byť vykonané buď pred psovodom, alebo v základnom postoji pri ľavej nohe psovoda. Psovod sa môže slobodne rozhodnúť, akú veľkosť činky si zvolí. Taktiež sa môže rozhodnúť, či použije činku, ktorá je k dispozícii od organizátora preteku (pozri kapitolu 12 Vybavenie) alebo vlastnú činku. Rozhodca skontroluje, či je činka psovoda prijateľná.

- a) Pes pred psovodom: Steward ohlásí začiatok cviku. Na pokyn stewarda psovod velí psovi povel „Zostaň“ a predstúpi pred psa. Steward podá psovodovi drevenú činku a na jeho pokyn dá psovod psovi povel na uchopenie činky. Túto má pes ochotne uchopiť za stredovú tyčku a držať pevne a bez prekusov. Doba držania aportu je približne 5 sekúnd. Na pokyn stewarda psovod činku odoberie a na ďalší pokyn sa priradí naspäť ku psovi do základného postoja. Následne je velený koniec cviku.
- b) Steward ohlásí začiatok cviku a podá psovodovi drevenú činku. Na pokyn stewarda dá psovod psovi povel na uchopenie činky. Túto má pes ochotne uchopiť za stredovú tyčku a držať pevne a bez prekusov. Doba držania aportu je približne 5 sekúnd. Na pokyn stewarda psovod činku odoberie a následne je velený koniec cviku.

Inštrukcie pre hodnotenie: Dôraz je kladený na ochotu psa vykonávať poveľ. Pokiaľ pes pri držaní činky nezostane sedieť, môže získať maximálne 7 bodov. Ak pes nejaví ochotu zobrať činku, psovod sa činkou psa dotýka, alebo sú potrebné viac ako dva poveľ na uchopenie činky, cvik nie je splnený (0 bodov). Ak pes nedrží činku za stredovú tyčku (ale napr. za bočnicu), sú mu strhnuté 3 body. Ak pes pustí činku, ale ju zodvihne sám z vlastnej iniciatívy, môže dostať najviac 7 bodov. Ak je daný povel „Drž“ navyše, pred tým,

ako pes zodvihne činku, môže byť pridelených 5 bodov. Ak pes po uplynutí 5 sekúnd vypustí aport vedľa psovoda a psovod ho zodvihne bez toho, aby urobil krok, maximálny počet bodov je 5. Ak aport spadne dôsledkom psovodovej nepozornosti či neopatrnosti po povelu na odobratie aportu, môže byť pridelených najviac 7 bodov. Tieto body môže dvojica získať len za predpokladu, že pes okamžite po oprave chyby v držaní aportu zaujme pôvodnú pozíciu pred psovodom/pri nohe psovoda. Ak pes počas držania aportu prekusuje, žuje, alebo sa s ním inak hrá, sú mu strhnuté 2 až 3 body. Ak je žuvanie intenzívne, nemôže byť pridelených viac ako 5 bodov. Veľmi intenzívne prežúvanie či výrazné poškodenie alebo prelomenie činky predstavuje nesplnenie cviku (0 bodov). Neodovzdanie činky psovodovi po vydaní povelu a jej pevné držanie po povelu na odovzdanie je vážna chyba a podľa toho nastane i zníženie bodov. Pred cvikom nie je dovolené nechať psa podržať aportovaciu činku. Po takejto chybe dostane dvojica 0 bodov za cvik.

CVIK Z.10 Celkový dojem

Inštrukcie: Pri posudzovaní celkového dojmu sa berie do úvahy najmä ochota psa pracovať a vykonávať cviky na základe povelov psovoda. Dôležitá je presnosť a precíznosť predvedenia, ako aj prirodzený pohyb dvojice – psovoda a psa. Pre dosiahnutie vysokého ohodnotenia musia obaja – psovod aj pes – pracovať v súhre ako dvojica, musia predviesť vzájomnú radosť a potešenie zo spoločnej práce a dobré športové správanie. Činnosti pred a počas cvikov ovplyvňujú sumárne získané body za celkový dojem. Pre penalizáciu opustenia cvičebného priestoru či psovoda a vyvenčenie sa psa v cvičebnom priestore pozri časť V. Všeobecné pravidlá.

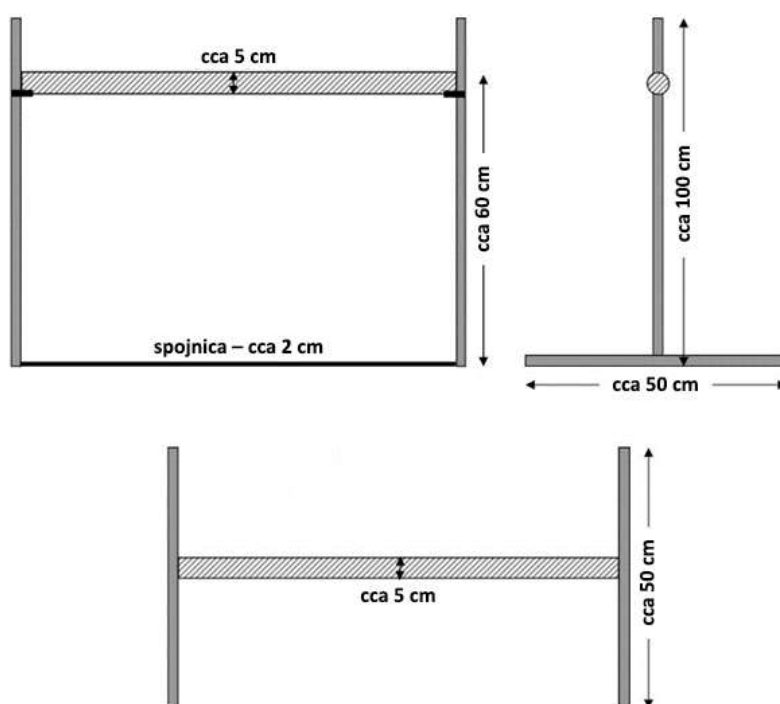

VI. Príloha 1.1

Nákres otvorenej prekážky pre cvik 8 „Skok cez prekážku“:

Maximálna výška pre triedu OBZ je 50 cm. Latka/stredová tyč musí byť na oboch stranách voľne položená tak, aby mohla spadnúť na obe strany. Držiačky na ňu by mali mať mierne prehnutý tvar (ako lyžica), aby tyč nemohol ľahko zhodiť vietor. Žiadne ďalšie podpery pre tyč nie sú povolené. Bočné tyče môže naspodku spájať tenká podporná tyč (spojnica), ktorá nesiahá viac ako 2 cm od zeme. Odporúčaná dĺžka spodných opôr prekážky má byť najmenej 50 cm, v závislosti od konštrukcie.

Otvorená prekážka

VI. Príloha 1.2

Príklady vhodných čínek pre cvik 9 „Aport (držanie dreveného predmetu)“:

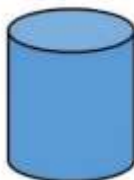
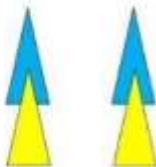
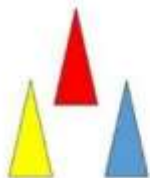
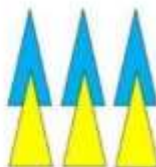
VI. Príloha 2.1

Návrhy možností umiestnenia jednotlivých kužeľov v skupine kužeľov v cviku 6 „Obehnutie okolo skupiny kužeľov/suda“:

Je dôležité, aby bola splnená požiadavka na rozloženie kužeľov/rozмеры suda, t. j. šírka aj hĺbka skupiny kužeľov bola približne 60 – 80 cm či priemer suda bol približne 50 – 70 cm. Výška má byť 40 – 50 cm. Plocha kužeľov či suda musí pokrývať nie menej ako 0,4 – 0,5 m².

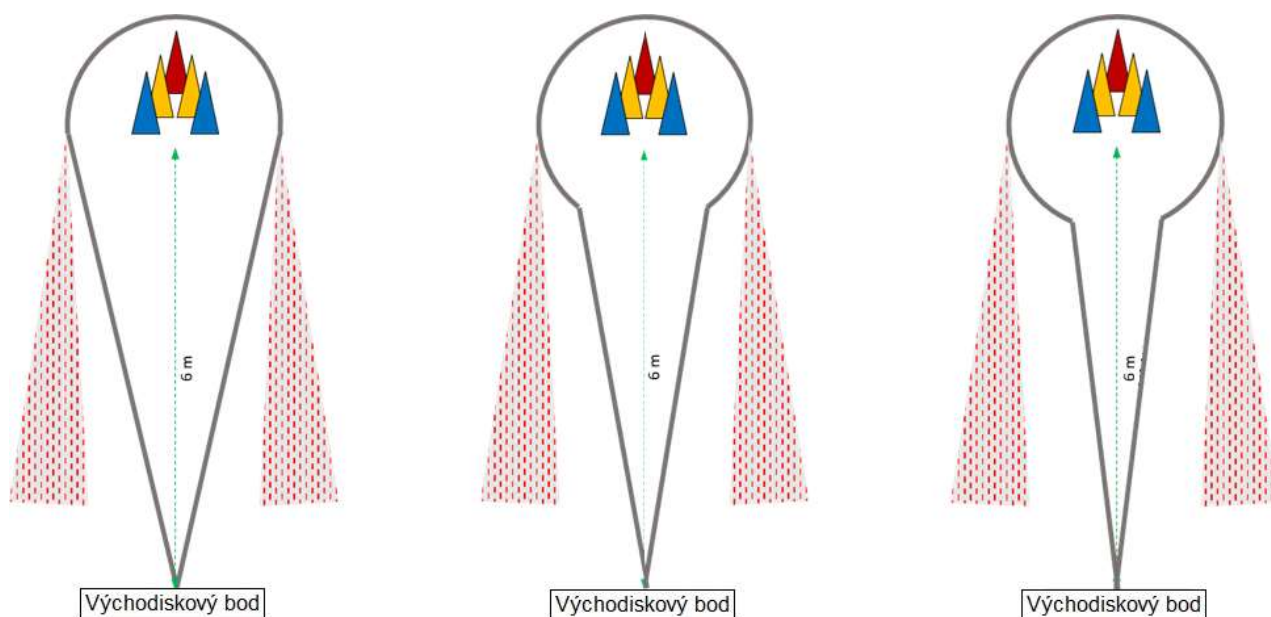
Všetky kužele majú byť rovnakej výšky, pričom môžu byť rovnakej, ale i rôznej farby. Pre všetkých pretekárov však musí rozloženie kužeľov tvoriť rovnaký farebný vzor. Na pretekoch typu „Majstrovstvá“ sa musia použiť vždy kužele a nie sud. Sud môže byť použitý pri bežných pretekoch.

Za predpokladu, že základňa kužeľa je približne 25 cm x 25 cm, pri umiestnení troch kužeľov vedľa seba/za sebou sa zaberie priestor 75 cm. To ponecháva možnosť mať medzi kužeľmi voľný priestor približne 2 – 3 cm. Pri umiestnení dvoch kužeľov (štyroch kužeľov tvoriacich štvorec) môže byť priestor medzi kužeľmi približne 20 cm. Odporúča sa, aby sa použilo viacero kužeľov tak, aby mohli byť blízko pri sebe, a teda by to znamenalo pre psa menšie pokušenie prebehnúť pomedzi kužele v danej skupine kužeľov.

VI. Príloha 2.2

Nákresy správnych trás obehnutia psa okolo kužeľov/suda v cviku 6 „Obehnutie okolo skupiny kužeľov/suda“:

Všetky trasy sú rovnako korektné. Primeraná symetria a vzdialenosť od kužeľov je žiaduca, rovnako ako zameranie sa na stredovú čiaru pri vybehnutí psa ku kužeľom/sudu alebo smerom priamo na psovoda (pri návrate psa). Príliš tesná vzdialenosť pre stredne veľké psy je menej ako 5 – 10 cm.

Šedo-červená zóna (na oboch stranách kresby, nakoľko pes môže obiehať kužele v smere i proti smeru hodinových ručičiek) ukazuje mierne zameranie sa na pravú/ľavú stranu a nie je ideálna. Zníženie bodov je o 0,5 – 1 za mierne zameranie sa na jednu stranu alebo 1 – 2 body za veľmi silné zameranie sa na jednu stranu.

VI. Príloha 3

Detailný náčrt štvorca v cviku 5 „Vyslanie do štvorca a stoj a/alebo ľahni (poloha voliteľná)“:

